

Handläggare
Peter Ahlström
Telefon: 08-508 28 438

Till
Idrottsnämnden

Villkorstrappan

Svar på skrivelse från Karin Ernlund (C), Bo Sundin m.fl. (M), Hanna Wistrand (L), Minna Thullberg (MP) och Destiny Zandi Näslund (KD)

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsnämnden godkänner förvaltningens svar på skrivelsen.

Marina Högländ
Idrottsdirektör

Peter Ahlström
Idrottsstrategisk chef

Sammanfattning

Gruppledarna för den grönbåa majoriteten har lämnat in en skrivelse om villkorstrappan och säkerhetsarbetet kring fotbollsmatcher. I detta tjänsteutlåtande redovisar förvaltningen svar på de uppdrag som lämnades i skrivelsen.

Skrivelsen

Karin Ernlund (C), Bo Sundin m.fl. (M), Hanna Wistrand (L), Minna Thullberg (MP) och Destiny Zandi Näslund (KD) har lämnat en skrivelse om villkorstrappan och säkerhetsarbetet i samband med matcher i fotbollsallsvenskan för herrar. Förvaltningen får i skrivelsen uppdraget att återkomma till nämnden med en redovisning av hur staden, Polisen och klubbarna arbetade med säkerhetsfrågor kring Stockholms allsvenska fotbollsmatcher innan 2014. I redovisningen önskas också rekommendationer kring vad i det arbetet som kan och bör återupptas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av idrottsstrategiska enheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

De grundläggande ansvarsförhållandena för idrottsarrangemang är att arrangören, fotbollsklubbarna i detta fall, ansvarar för säkerheten på och kring matcharrangemanget och arenan. Idrotterna har också

ett eget regelverk för hur ordningsstörningar ska hanteras. Polismyndigheten ansvarar för att förebygga brott och ingripa när brott sker i samband med matcher. Detta sker i nära dialog med säkerhetsansvariga hos respektive arrangör. Staden har sedan 1990-talet arbetat systematiskt med socialt fältarbete för att förebygga att unga stockholmare deltar i ordningsstörningar vid matcher, försökt förmå ungdomarna att lämna sådana grupperingar samt att hjälpa ungdomar som befinner sig i oönskade situationer i samband med matcher. Stadsdelsnämndernas fältassistenter utför det huvudsakliga arbetet kring matcherna. De deltar på förmöten och finns på samlingsplatser och i arenaområdet för att synas för besökarna. Fältassistenter är en viktig resurs för att lokalisera och hjälpa unga som behöver stöd. De har också kontakter med olika företrädare för klubbarna för att kunna utbyta relevant information med varandra.

Förvaltningen vill understryka att staden inte har något formellt ansvar för säkerheten vid matcharrangemangen. Stadens insatser beror på att det funnits och finns behov av att skydda unga stockholmare från våld, kriminalitet och ordningsstörningar. Dessa förutsättningar har gällt sedan länge. Förvaltningen har ingen uppgift om att vare sig klubbar, Polismyndigheten eller staden ska ha vidtagit några avgörande åtgärder runt 2014 som ska ha förändrat situationen eller ansvarsförhållandena. Därför kan inte heller några rekommendationer om återställande åtgärder föreslås.

Under 2011 uppdrog däremot regeringen till en nationell samordnare för att motverka våld och andra brott i samband med stora idrottsevenemang i Sverige att lämna förslag på hur matcher och andra evenemang kunde göras tryggare för alla. Uppdraget utvecklades till en utredning som lämnade två betänkanden (SOU 2012:23 och SOU 2013:19) som belyste problemet med våld och kriminalitet inom idrotten. Det föreslogs också fyra nya eller ändrade lagar, som idag är genomförda. Rollen som nationell samordnare innehades av flera olika personer. Uppdraget slutredovisades 2016.

Den skillnad hos någon av parterna som väckt mest uppmärksamhet på senare år, och även ligger till grund för den skrivelse som lämnats, är Polismyndighetens strategi som i folkmun kallas villkorstrappan samt publikens användande av pyroteknik och knallskott på arenorna. Polismyndighetens tolkning av strategin ändrades under 2019, vilket medförde flera begränsningar av arenornas publikkapacitet på ståplatsläktarna efter bland annat användande av pyroteknik. Detta ledde till stora protester från supportergrupper samtidigt som användandet av pyroteknik fortsatte i minst oförminskad skala.

I mars i år meddelade Polismyndigheten tillsammans med Svensk Elitfotboll (SEF) och Svenska Fotbollförbundet (SvFF) att de vill förbättra dialogen mellan parterna samt tydligare agera specifikt mot de individer som begår ordningsstörningar eller lagbrott istället för att agera mot hela supportergrupper.

Förvaltningen har undersökt stadsdelsnämndernas nuvarande och planerade kapacitet för det sociala arbetet kring matcherna. Det framgår av svaren som lämnats att andra ungdomsgrupper än risk-supportrar varit nödvändiga att prioritera och att det därför finns begränsningar i stadsdelsnämndernas förmåga att följa ungdomar som riskerar att dras in i våldsamma supportermiljöer.

Fotbollsklubbarna anser att det sociala arbete som utförs i samband med högriskmatcher är bra. De ser som en möjlig utveckling att fältassistenter skulle ha möjlighet att följa unga supportrar från sin stadsdel mer konsekvent, exempelvis även på bortamatcher. De ser det som ett sätt att stärka relationen mellan ungdomarna och fältassistenter. Förvaltningen har inte fått några signaler från stadsdelsförvaltningarna att den verksamhetsexpansionen skulle kunna prioriteras.

Idrottsnämnden ger ett årligt stöd till Stockholmsalliansen på för närvarande 180 000 kronor. Stockholmsalliansen är en förening med representanter för de tre klubbarna med störst supporterskaror samt problem med ordningsstörningar i Stockholmsregionen, AIK, Djurgården och Hammarby. Stadens stöd är den huvudsakliga intäkten för föreningen utöver de kostnader som belastar respektive elitförening. Stödet används för att finansiera en försäsongskonferens för funktionärer och anställda inom evenemangs- och säkerhetsorganisationerna i klubbarna samt ett antal övriga personer i nätverket. Föreningen har viss övrig verksamhet för att främja ett positivt supporterskap. Stadens stöd minskades för flera år sedan, men det har inte förkommit någon djupare dialog med föreningen om dess verksamhet, nyttan för staden och huruvida stadens stöd ska finnas kvar eller om det finns andra insatser som det finns anledning att stödja. Förvaltningen avser att ha en sådan dialog med föreningens styrelse under hösten.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet bedöms inte skapa några större ekonomiska konsekvenser.

Bilaga

Skrivelse om villkorstrappan från Karin Ernlund (C), Bo Sundin m.fl. (M), Hanna Wistrand (L), Minna Thullberg (MP) och Destiny Zandi Näslund (KD).